

Dosarul nr. 2r-401/23
2-22096002-01-2r-21092023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: E. Silivestru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: R. Pulbere, I. Secieru, A. Malîi)

D E C I Z I E

07 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Oxana Parfeni
Aliona Donos
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Alexei Galițchi,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Galițchi împotriva Guvernului Republicii Moldova, Consiliului Superior al Magistraturii și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului aplicării ilegale a arestului preventiv, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 29 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Alexei Galițchi împotriva hotărârii din 21 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul a nu solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă :

La 04 iulie 2022, Alexei Galițchi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova, Consiliului Superior al Magistraturii și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, prin care a solicitat constatarea faptului aplicării ilegale a arestului preventiv de către instanța de judecată în privința sa, pe parcursul a 525 de zile, repararea din contul bugetului de stat de stat al Republicii Moldova a prejudiciului moral în mărime de 6 000 000 de euro și încasarea sumei de 20 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma cheltuielilor de asistență juridică (f. d. 2-10).

Prin hotărârea din 21 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea (f. d. 38, 42-47).

La 10 aprilie 2023, Alexei Galițchi a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 21 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f. d. 40-41).

Prin încheierea din 29 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Alexei Galițchi împotriva hotărârii din 21 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen (f. d. 53-57).

La 05 septembrie 2023, Alexei Galițchi a declarat recurs împotriva încheierii din 29 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii instanței de apel, repunerea în termenul legal de declarare a apelului și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, pentru examinare în fond (f. d. 60-62).

În motivarea recursului, a indicat că nici el, nici reprezentantul său, avocatul Nicolae Daniliuc, nu a participat în ședința de judecată a instanței de fond din 21 februarie 2023.

A obiectat că, până în momentul depunerii prezentului recurs, nu a recepționat dispozitivul hotărârii din 21 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, iar reprezentantul său, avocatul Nicolae Daniliuc, a primit dispozitivul hotărârii nominalizate la 06 aprilie 2023.

Recurentul a menționat că, dat fiind faptul recepționării dispozitivului hotărârii instanței de fond la 06 aprilie 2023, a depus apelul la 10 aprilie 2023, în termenul legal de 30 de zile, stabilit de art. 362 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei, rezultă că încheierea supusă recursului a fost emisă de către Curtea de Apel Chișinău la 29 august 2023 (f. d. 53-57).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 05 septembrie 2023, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine

decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă în procedură contencioasă generală, potrivit normelor prevăzute Codul de procedură civilă.

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 21 februarie 2023, fiind public pe portalul instanțelor judecătorești în aceeași zi.

Potrivit scrisorii de însoțire anexate la actele dosarului, copia dispozitivului hotărârii din 21 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost expediată în adresa Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Consiliului Superior al Magistraturii, Guvernului Republicii Moldova și lui Nicolae Daniliuc (f. d. 39).

Cererea de apel împotriva hotărârii din 21 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de către Alexei Galițchi la 10 aprilie 2023, peste termenul prevăzut de lege.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 29 august 2023, corect a restituit cererea de apel depusă de Alexei Galițchi împotriva hotărârii din 21 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen.

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 21 februarie 2023, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei

de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 22 februarie 2023, ultima zi a termenului fiind data de 23 martie 2023 (zi de joi).

În context, instanța de apel justificat a reținut că Alexei Galițchi a declarat apelul în afara termenului legal.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție califică drept neîntemeiat argumentul recurentului, precum că cererea de apel a fost depusă în interiorul termenului legal, având în vedere data recepționării dispozitivului hotărârii instanței de fond.

În acest sens, art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, într-o manieră certă și clară corelează termenul de 30 de zile de contestare cu data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu cu data recepționării actului judecătoresc.

La depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 21 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, apelantul nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelantul Alexei Galițchi ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce, în speța dedusă judecății, lipsește.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău corect a reținut că Alexei Galițchi nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă. Or, instanța de apel nu are dreptul să efectueze *ex officio* repunerea în termen a apelului, în lipsa unei astfel de cereri formulate de către apelant în condițiile art. 116 din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, deși Alexei Galițchi în cererea de recurs a solicitat repunerea în termen a apelului, la această etapă solicitarea dată este una depășită, având în vedere că competență de a examina cererea de repunere în termen a apelului este instanța de apel, fapt ce rezultă expres din prevederile art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Cu privire la argumentul invocat de către Alexei Galițchi în cererea de recurs, precum că la ședința de judecată a instanței de fond din 21 februarie 2023 nu a participat nici el, nici reprezentantul său, avocatul Nicolae Daniliuc, Completul de judecată îl apreciază critic, or, prin cererile din 17 octombrie 2022 și 03 februarie 2023, însuși Alexei Galițchi a solicitat examinarea cauzei în lipsa dânsului și a reprezentantului său, precum și expedierea hotărârii primei instanțe în adresa reprezentantului său (f. d. 29, 33).

Mai mult, prevederile art. 102 alin. (4¹) din Codul de procedură civilă stabilesc în mod expres că participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Potrivit dispoziției art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenta a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 29 august 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Alexei Galițchi.

Se menține încheierea din 29 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Galițchi împotriva Guvernului Republicii Moldova, Consiliului Superior al Magistraturii și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului aplicării ilegale a arestului preventiv, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Mariana Ursachi